

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 7 NOVEMBER.

Europa en het Pausdom.

Indien wij Europa in de hedendaagsche tijdsomstandigheden een weinig gadeslaan, als wij de verwarring, die zich overal opdoet, waarmen, mag men met recht zeggen: Er bestaat geen Europa meer. Neen, de hedendaagsche samenleving in Europa mag op die beschaving, op dien vooruitgang waar het vroeger fier op was, niet meer roemen.

Want welke beschaving doet zich tegenwoordig voor ons op?

De vernietiging der volkeren die zich onderling verscheuren, de lage spotternij die juicht op de verminkte lijken der vijanden, de twist en de tweedracht die de inwoners van hetzelfde land malkander enen dooddelijken haat doen toedragen en waarvan wij reeds meermaals de razernij in bloedende baden hebben zien koeien.

Slaan wij een oogslag op den hedendaagschen toestand van Europa.

Pruisen zien wij zijne nijdige hand loodzwaar op Frankrijk drukken, en slechts de minste vonk afwachten om het vuur der wraak die in Bismarck blaakt weder te ontsteken.

Italië levert ons het schouwspel van een land dat vroeger weelde en voorspoed genoot, en thans wegwijnt en weldra zal bezwijken onder de armoede en den hongersnood.

Verders braken de kanons in Spanje verdelging en vernietiging te midden zijner kinderen die malkander in den burgeroorlog vernielen.

Levert België in de huidige tijdsomstandigheden nog het toonbeeld van rust en vrede, en mag men tot nu toe over zijnen heilvollen toestand juichen, toch kan men niet ontkennen dat zich hier insgelijks donkere wolken aan den gezichtender opdoen, en kortelings dreigen los te bersten.

Waarin vinden wij de oorzaak van al die rampen? Wij hebben ze meermaals aangetoond, wij kunnen slechts de goddeloosheid aanstippen.

Als wij de vorige eeuwen in oogenschouw nemen, vinden wij daar een klaar bewijs van.

Toen was gansch Europa onder enen en denzelfden standaard, enen en dezelfde stem gebod aan de volkeren. Wij bedoelen den standaard van het kruis en de stem der Pauzen. Wel mocht van tijd tot tijd de hoogmoed, de afgunst, de hebzucht, dien algemeenen vrede die over gansch Europa heerschte verbreken, altijd boog het ongeluk voor de stem van Rome, en eendracht en vreugde volgden steeds haar gebiedend woord.

Door de stem der Pauzen werd de Mahomaansche barbaarsheid in Azia teruggedrongen. Onder het geleide der Pauzen zien wij de wonderlijkste uitvindingen opdoen; die tijden leveren aan de thans nog verstomde menigte hare onschatbare meesterstukken.

Scheurmakers, onder verschillende namen bekend verbraken dien eerbied: twist en tweedracht zijn de vruchten der verbreking geweest. Wij treden van de eene omwenteling in de andere; de oorlog heerscht bestendig in Europa.

Het gebiedend woord der Pauzen is door de macht van het buskruid vervangen. Sinds zijn de omwenteling van 1792, de verschillende oorlogen tusschen Pruisen, Oostenrijk en Frankrijk en de Parijsche commune Europa ten deel gevallen.

De haat en de wraakzucht, die de verschillende natien verscheuren, zijn ook tusschen de bewoners der landen gedrongen, de Godsdienst-haat en de

hoogmoed hebben er de tweedracht in ruime maat gezaaid.

En terwijl wij aldus tot heidendom, tot de barbaarsheid wederkeeren vinden de hedendaagsche gebeurtenissen toch ook hare bewonderaars.

De internationalisten slaakten enen kroet van vreugde als de Parijsche commune losbrak, Bismarck met zijne kripkanons wordt thans tot in de wolken verheven.

Het liberalisme vindt een hatelijk vermaak in de gezindheden en de gemoederen der volkeren te verdeelen en te bewonderen, doch de verschrikte menigte heeft den zoogezegden hedendaagschen vooruitgang aan het werk gezien en het roept op redding.

Dit redmiddel is slechts in het katholicisme te vinden. De katholieke Kerk is ons heilmiddel; in den Paus vinden wij den eenigen heilmeester mogelijk.

Zonder Paus, zonder Kerk kan Europa niet bestaan.

Het Leven in België.

De *Annuaire officiel* kondigt de volgende statistiek af, over den duur van het menschelek leven in België. Van de 1000 personen sterven er 28 beneden den ouderdom van 1 jaar; van 1 tot 5 jaren, 144 per 1000; van 5 tot 10 jaren, 102 per 1000; van 10 tot 15 jaren, 91 per 1000; van 15 tot 20 jaren, 85 per 1000; van 20 tot 30 jaren, 162 per 1000! Deze cijfers zijn inderdaad verschrikkelijk!

Dus stervende meeste menschen op den ouderdom wanneer zij volwassen menschen worden, en de verhouding vermeerdert in dezelfde maat, tot op den ouderdom van 50 jaren.

Op bijna vijf miljoen Belgen telt men slechts 419,780 menschen van 50 tot 60 jaren oud. Er zijn slechts 62 zestigjarige op de 1000 inwoners van België.

Men telt per 1000 nog slechts 24 zeventigjarige, en slechts 5 die een tachtigjarige ouderdom bereiken.

Wat de personen betreft welke van 90 tot 100 jaren oud worden, deze vindt men in zulk klein getal, dat de statistiek hetzelfde niet meer opgeeft.

Op 31 december 1866, telde België op zijne ongeveer vijf miljoen inwoners, 42 honderdjarige.

Twee Scholen.

Uitslag der examens voor de Hoogeschool-jurys 1874.

LEUVEN.	BRUSSEL.
Ingeschreven recipiendarissen: 576	Ingeschreven recipiendarissen: 578
Afwezig voor'tevaam 42	Aanveerd: 257
Uitgesteld 118	Verworpen: 121
Aanveerd 418	Resultaat: het derde der zijaanbiedende studenten wordt aanveerd; de twee-derden worden geweigerd, en dit: in de twee zittingen van den jury.
Resultaat: de vierde der zijaanbiedende leerlingen worden aanveerd in den laatste zitting van den jury.	

In den loop der bepleitingen in de zaak David werd erkend, dat de eerw. heer deken Heuschen door *geene belediging*, tegen wien ook, de lage geweldadigheid, waarvan de plegger voor de rechtbank verscheen, had uitgedaagd. Dat belet de

Etoile, onpartijdig en gematigd dagblad, niet, de volgende *leugens* af te kondigen:

N° 1. -- Het is ten gevolge der *belediging*, door den deken in den predikstoel tegen de nagedachtenis van M. Davil, vader, toegestuurd, dat de zoon slagen aan den pastoor-deken heeft toegebracht.

N° 2. -- De *beweerde beledigingen* hebben het voorrecht der *verzachtende omstandigheden* aan den verdachte gegeven.

De *Etoile* eindigt met dezen *lucrisstrek*: « Wij zullen hier herhalen, hetgeen wij over de zaak gezegd hebben, wanneer zij is voorgevallen: het is vooral op den predikstoel dat men het voorbeeld van gematigheid moet geven, indien men geweld wil vermijden. »

De schurken der *Commune* verweten ook aan de priesters, die zij vermoorden, dat zij niet « gematigd waren, en hen hadden uitgedaagd!

Oogst in België in 1874.

De oogst der tarwe en der rogge zijn uitmuntend geweest, zoowel onder het opzicht van hoedanigheid als onder dat der hoeveelheid. De opbrengst overtreft meer dan 5 hectoliters per hectaar diegene van een gewoon jaar. In de goede landen heeft men 50 à 55 hectoliters tarwe en zelfs meer per hectaar verkregen.

Men is ook volstaan over den oogst van de garst, maar het is niet hetzelfde geval met de haver. Dit graan was heel door de droogte geleden; het stroo is kort gebleven en de opbrengst beneden diegene van een gemiddeld jaar. Het maaitras heeft eene voldoende opbrengst gegeven, maar datgene welk in april en mei gezaaid werd, heeft weinig opgebracht.

De aardappelen zullen zeer overvloedig en van goede hoedanigheid zijn. De laatste regen heeft de ontwikkeling der rapen en beten bevorderd, die eene voldoende oogst beloven. De suikerachtige rijkheid der beten is zeer goed.

Het zwarte punt voor den oogst is gebrek aan dierenvoeder. De klaver en de spurie hebben maar eenen halven oogst gegeven; de weiden hebben ook maar eenen halven opbrengst geleverd. Ook is de prijs van het hooi zeer hoog. Belafte het dierenvoeder is de oogst van 1874 een der beste welke de geschiedenis van den landbouw zal op te tekenen hebben. In den vrede is de toestand nagenoeg dezelfde als in België. Overal heeft de oogst der graanwassen de prachtigste uitslagen opgeleverd.

Stads- & provincie nieuws.

Wie zich de moeite gegeven heeft om den rimmant te lezen welken M. de doctor Ghincau in de gazetten afknoeit om zich te verschoonen over zijn gedrag in het hospital, die moet waarlijk de schouders tot boven de ooren optrekken.

En die prulleman is schepen van Tongeren! God wil de zieljes van alle brave menschen lief hebben!

Een mensch ligt ziek in het hospital. De twee geneesheeren van het gesticht, MM. Delvoie en Winckelsels schrijven het traktement voor, dat de zieke moet ondergaan. Op eenen keer komt M. Ghincau, voorzien van een paspoort van M. Porreau en vergezeld van den onder-commissaris van politie, het hospital ingevallen, waar hij niets te doen heeft; hij doet zich naar de kamer van den

zieken lijden en hij keurt het traktement af door de twee geneesheeren van het hospital voorgeschreven.

Wilde men M. Ghincau gelooven dan was de zieke op eene onmenschele wijze behandeld; hij lag zegt hij, in eene kamer, zonder ledekant, zonder eten of drinken.

De bestuurlijke commissie van het hospital, die nogtans grooten deels samengesteld is uit politieke vrienden van M. Ghincau, heeft niet gearzeld den aardigen schepen eene publieke logenstraling te geven. De commissie, namelijk de heeren W. Voncken, P. Denis, V. Lamine en O. Schactzen verklaren dat de gezegden van M. Ghincau niets anders dan lasteringen zijn en dat hij grootelijks aan zijnen plicht ontbroken heeft, toen hij beweerde dat de zieke « in een ellendig » hok verlaten was, met weinig stroo, zonder » water, zonder brood, zonder de minste be- » waking. »

Deze zieke, zegt de commissie, werd den 24 augustus aangedaan door den *delirium tremens*. 's Anderdaags klaagden alle andere zieken dat het hun onmogelijk was te slapen in de zaal waar K. lag. De geneesheeren deden dan K. in eene afzonderlijke en zeer betamelijke kamer leggen en uit voorzichtigheid maakte men de vensters zorgvuldig toe, met vrees dat hij zich in zijne woede een ongeluk zou gedaan hebben. Hij lag op eene goede matras en had goede dekens. Uit voorzichtigheid had men hem geene ledekant gegeven.

Maar wat gebeurde er? De zieke, die voor het oogdenklijk woedend zinloos was, verscheurde matras en dekens, en men moest zich haasten hem dezelve te ontnemen om hem te beletten zich een ongeluk te doen.

Twee dagen later bevond zich de zieke nog in denzelfden toestand en de geneesheeren, vreesende van hem niet te kunnen stillen, vroegen zijne overvoering naar een krankzinnigen huis, gelijkvormig aan art. 5 van het reglement des hospitaals betwelft vereischt dat de woedende zinloos en de zieken aangedaan door krankheden van aard om de andere zieken te hinderen, buiten het hospital moeten verzorgd worden. Later, toen de zieke wat bedaarder was, werd hij in een goed bed gelegd.

De commissie van het hospital verklaart daarenboven dat geene zorgen aan K. ontbroken hebben. M. Ghincau lastert het bestuur, hij lastert de goede zusters die zich voor den dienst der zieken opofferen, hij lastert de geneesheeren wanneer hij verzekert dat de zieke zich zonder water, zonder brood en zonder bewaking bevond. Twee maal daags werd deze bezocht door de heeren Delvoie en Winckelsels; een zieken-diener was bijzonder gelast met zijne bewaking en wanneer deze diener gewaar werd dat de zieke een oogdenklijk kalnte genoot, dan haastte hij zich hem het voedsel en de noodige geneesmiddelen toe te dienen.

's Morgens kreeg hij melk met eene boterham van wittebrood; in den dag gaf men hem bouillon, vleesch, the, enz. 's Avonds eene bouillie. Men heeft dus voor hem alle noodige zorgen gehad welke zijn toestand vereischte en welke de inrichting van het hospital toeliet hem te verschaffen.

Dat ondertekenen de heeren Voncken, Denis, Lamine en Schactzen, dat verklaren de heeren Delvoie en Winckelsels, dat getuigen de zieken-dieners, de zusters van liefde en al degenen die den ongelukkigen K. gedurende zijne krankheid genaderd zijn.

En daarna zal M. Ghincau willen hebben dat

De plannen van Peerjan

DOOR

SLEECKX.

(18^e VERVOLG.)

Thans had hij zijn lot met dat eens konings niet geruimd, achtte hij zich den meest bevoorrechtten der stervelingen.

Niet alleen konde hij als iedereen aan het voornaamste der kermisvermaken deel nemen en zich den gelijke wanen van al degenen, die gewoonlijk met mibachting op hem nederzagen en zich het recht aanmatigden hem te vernederen, hij was aan den dans met het fraaisste en meest gewierde meisje van Austruweel, de perel van het bal, eene der deifigste boerendieren, welke op de kermis waren.

En wat zijn genoegen aanmerkelijk verhoogde, aan die deerne had hij dit genoegen te danken. Immers, om met hem te zijn, om hem het wel-sprekendste bewijs van genegenheid te geven, had zij den zoon van zijnen meester en in zijnen persoon al de andere dansers van zijnen rang afgescheept. Zij had aan Tist verklaard, dat zij met hem, Bruno, alleen zoude dansen en 't met Karel Leenders slechts zoude doen, omdat zij er niet buiten konde. Hoe zoude hij niet vreugdedronken geweest zijn?

Jammer, dat zijn geluk, zijne zaligheid — want zaligheid was het! — eene zoo korte poos duurde. Weldra kwam op nieuw de onbeduidende en toch veelbeduidende omstandigheid, waarvan wij hierboven spraken, zijne vreugde storen en hem uit den heide, waarin hij zijnen stand en zijne armoede vergetende, op de vleugelen der liefde zweefde, terug op de aarde nederstorten.

Na de eerste figuur der kwadril, daalde de muzikant, met het omhalen der centen gelast, van de tafel, die, met den heerzuchtigen titel van orkest bestempeld, hem en zijnen kunstgenoot, tot zitplaats diende, en ving aan het dansgeld in te zamelen.

Dit gezicht gaf Bruno het besef van zijnen waren toestand weder.

Werktuiglijk tastte hij naar zijnen zak, doch eer zijne hand bereikte, had hij zich herinnerd, dat hij te vergeefs er eenen cent zoude in gezocht hebben.

Die zekerheid deed hem hevig schrikken. Eene rilling overliep hem en hij werd zoo wit als de zakdoek, dien Loken in de hand hield. Onmiddellijk daarop stroomde het bloed hem naar het hoofd, en gloeide zijn aangezicht als vuur. Het konde zweet brak hem uit, en hij meende van schaamte in den grond te zinken.

Hij was als buiten zichzelf van angst en dacht er aan zijne danseres, den dans, de « Halve Maan » en de kermis ijlings te verlaten, om, zoo snel als zijne beenen hem konden dragen, naar Austruweel terug te loopen.

Zijne ontstellenis ontging Loken niet. Met verwondering bemerkte zij dezelve en wist niet waaraan ze toe te schrijven.

De onmiskenbare schroom, waarmede hij de bewegingen van den maderenden spelman volgde, deed een licht voor haar opgaan.

Zij opende de oogen.

In weinige woorden had zij hem gezegd, hoe zij met Tist was aan den dans geraakt, maar de tijd had haar ontbroken, — om eene meer voldoende, openhartige verklaring van zijnen wgc uit te lokken. Als bij tooverslag werd nu elke verdere verklaring overbodig: zij ried alles.

De ware oorzaak van den angst, waaraan hij ten prooi was, en die zijner aanwezigheid te Eckeren,

ondanks zijne weigering er met haar te gaan, rezen haar helder voor den geest, en half door zelfgevoel, half door redenering kreeg zij in eens eene bijna volledige kennis van den aard der genegenheid, welke hij haar toedroeg.

Het roerde haar te dieper, daar een vluchtige oogslag in haar eigen binnenste haar bevestigde in het vermoeden, vroeger reeds door haar opgevat, dat zij hem op dezelfde wijze, als hij haar, bemide, dat hare vriendschap voor hem mede had opgehouden eene zusterlijke te zijn, en dat het onverklaarbare in hare gewaarwordingen der twee laatste jaren uit dien overgang van vriendschap tot liefde voortspoot.

Men oordeele over hare verwaring. Liefde en medelijden, aan den eenen, vrees en schaamte, aan den anderen kant, bestreden elkander in haar gemoed en verenigden zich tegelijk, om haar het denkvermogen te rooven. Liefde en medelijden behielden de overhand.

Zonder zich rekenschap van hare handeling te geven, tastte zij in haren zak, en met hare zoetste stem en haren teedersten blik:

— Bruno, lieve Bruno! lispste zij: wat deert u? Bedroef u niet, als ik u bidden mag.

Hij antwoordde niet, konde niet antwoorden. Stiltzwindig boog hij het hoofd, om de schaamte te verbergen, die nog altoos zijne wangen kleurde.

Juist was de spelman voor hem gekomen en stak de hand uit. Haastig duwde Loken er de noodige centen in.

De man ging verder, het meisje schalk toeknikkende.

Loken! zuchtte Bruno diep ademende, als ware hij een groot gevaar te loven, Loken!

Eerst dan begreep zij wat zij gedaan had, en liefde en medelijden dreigden op den achtergrond te deinen, om vrees en schaamte te laten voorheerschen.

Doch zij las zooveel deemoed op zijn gelaat, dat zij het niet over haar hart konde krijgen hem niet te bemoeiden en al hare krachten inspande, om op te monteren.

— Kom Bruno, troostte zij, waar gij u aan gele-gen kant! Alsof het der moeite waard ware! Uw voornemen was niet u naar Eeckeren te begeven. Het is bij toeval, dat ge danst, en dus...

— Gij zijt een engel! murmelde hij.

— Ik ben uwe vriendin, uwe onde speelgenoot, verbeterde zij. Wat u gebeurt is natuurlijk. Het eenigste wat mij spijt, is dat gij 't mij niet gezegd hebt, voor dat wij aan de kwadril gingen. Straks zullen wij 't beter overleggen, en dan zal alles in regel zijn. Denk er niet verder aan, en... dansen wij voort.

De muziek klomk weder. Zij dansen voort. Eer de kwadril uit was, herinnerde Bruno zich van het voorval niets anders, dan de meer dan gewone vriendelijkheid en de hartelijke troostreden van Loken.

De rest was zoo goed als vergeten. Hij trok het zich te minder aan, daar het meisje den spelman zoo behendig de centen had in de banden gestopt, en de betaling zoo bedektelijk was geseheid, dat niemand buiten hen drien, vleide hij zich, iets er van had gezien.

Daarin bedroef hij zich. Een der toeschouwers had Loken de centen zien geven. Die toeschouwer was Marus. Hij had het dansende paar niet uit het oog verloren.

Het betalen van het meisje verschafte hem versehe stof om op Bruno veleerle boosaardige aanmerkingen te maken, welke zijne makkers en sommige andere onstanders nu en dan in een luid gelach deden schieten.

(Wordt vervolgd.)